

దగ్గిరూపెత్తల

లి-అ.వి.పి.జ్యోయ్

ఎవ్వటిలాగే నూర్యుడు తూర్పున ఉదయిస్తున్నాడు. ఎరువు కిరణాలు భూమి మీద పడ్డాయి. సోమరులైన మనుషులను నిద్దరమండి లేపుతున్నాయి కాకులు.

అప్పుడే జోగయ్య నిదురనుండి లేచాడు. తనకు ఎదురుగా వడుకున్న భార్య ముఖము చూశాడు, ఏదో అదృష్టం వరిస్తుందేమో అని. కుక్కీమంచం నుండి నాలుగు అడుగులు ముందుకు వేశాడు దేవుడు పటము వుండే గోడ దగ్గరకు. "దేవా! దయలో కాపాడి నన్ను నా కుటుంబాన్ని రక్షించు. ఈ రోజు ఇంటో వస్తులు లేకుండా చూడు. నిన్ను పదే పదే కోరుతున్నదల్లా ఈ ముష్టి బ్రతుకునుండి వేగంగా విముక్తి చెయ్యి. నా కోరికలను విని నీవు దయలో సహాయం చేస్తావని అనుకొంటున్నాను" అని ప్రార్థన అవుజేసాడు.

"ఓసే! ఆదెమ్మా, తెల్లారి పోయింది. నిద్దర నుండి లే. నేను పన్నోనికి వెళ్తున్నాను. పిల్లలకి నీలుపోసి తల దువ్వి స్కూలుకు పంపించు. అన్నట్టు మర్చిపోయాను నిన్నటి గంజలు వున్నాయి గదా! అవి వేగంగా వండి పిల్లలకు పెట్టు. అసలే ఇది ఎండాలం. కడుపులో ఏమీ లేకపోతే యీమూయించి చచ్చిపోగలరు" అంటూ గోడకు వేలాడుతున్న సంచినీ చేతిలోనికి తీసుకున్నాడు. ఒక చేత్తో వెదురు క్కర పట్టుకొన్నాడు జోగయ్య.

ఇంటనుండి జోగయ్య అడుగులు రోడ్డు మీదకు పోయాయి. ఆ రోడ్డునుండి వీధులుండే వైపు నడిచాడు. ఇంత తెల్లవారే ముష్టికి వెళ్తే నలుగురూ తిడతారు అని మనసులో అనుకుంటూ వీధి చివర ఖానా దగ్గర బద్దకం తీర్చుకుని కూర్చున్నాడు. సెకండ్లు, నిముషాలు, గంటలు కూడ గడుస్తున్నాయి.

సైరమాదింది. పరిగ్గా ఎనిమిది గంటలైంది. జోగయ్య ముష్టికి మంచి ఘడియలు వచ్చాయి అనుకుంటూ ఇల్లు ఇల్లు తిరుగుతున్నాడు. అక్కడక్కడ బియ్యం గింజలు, అక్కడక్కడ డబ్బులు పడుతున్నాయి.

"దుడ్డముక్కలా శరీరం వుంది. కష్టపడి కూలినాళి చేసుకొని పాట్లు పోషించుకో వచ్చుగా" అని ఒకరంటే -

"కూలినాళి చేస్తే శరీరం కందిపోదు" ఎగతాళిగా ఇంకోకరంటున్నారు.

ఆ మాటలు జోగయ్య మనసును ఎప్పుడో గాయపరిచాయి. వాటిని లెక్కచెయ్యకుండా తన పనిని సాగించుకుంటున్నాడు. అది వేసవి కాబట్టి పడకొండు గంటలకే ఎండ విపరీతంగా వుంది. ఎండను చూసి భయపడి తన పనిని అవుజేసాడు.

ఇంటికి వెళ్ళి ముందు తన సంచితో వున్న బియ్యాన్ని చూసి మురిసిపోయాడు. దేవుడు తన మొరను ఉదయాన్నే అలకించి ఈ రూపాన

సహాయం చేసాడు. 'దేవుడు కరుణామయుడు' అంటూ మనసులో మొక్కుకొన్నాడు జోగయ్య. వేగంగా ఇంటికి చేరుకొన్నాడు జోగయ్య. "ఓసే! ఆదెమ్మా, చూడు ఈ రోజు దేవుడు కరుణించాడు" అంటూ సంచితో వున్న బియ్యాన్ని చూపించాడు. "మావా, మన మీద దేవుడికి గురి వుంది" అంది ఆదెమ్మ. "అది నిజమే గాని ఈ బియ్యం మూడు రోజులు వరకు వస్తాయి. ఈ మూడు రోజులు నేను కూలికి వెళ్తాను" అంటూ బియ్యంలో డబ్బులు ఏరడం ప్రార్థించాడు జోగయ్య.

"మావా, ఈ రోజు డబ్బులు ఎంత వచ్చాయి?" అని ప్రశ్న వేసింది ఆదెమ్మ. "డబ్బు లా! లెక్కపెడుతున్నానే. వుండు

చెప్పాను" అంటూ లెక్కపెట్టడం ప్రార్థించాడు. "సరిగ్గా మూడు రూపాయలు ఈ రోజు వచ్చాయి" అన్నాడు జోగయ్య.

"మావ! నువ్వు ఇంతవరకు దాసిన డబ్బు ఇదిగ" అని డబ్బు సంచి అందించింది ఆదెమ్మ.

"ఈ మూడు రూపాయలతో నూరు రూపాయలైంది. ఈ నూరు రూపాయలతో చిన్న చిల్లరకొట్టు పెట్టవచ్చు. ఆ చిల్లర కొట్టులో నువ్వు కూర్చుని అమ్ముతుంటే నేను రోజుకూలి పనికి వెళ్లడం బరుగుతుంది. అప్పుడు మన ఇద్దరి ఆదాయాలతో సంసారాన్ని సాగించవచ్చు. ముష్టిబ్రతుక్కి స్వస్తి చెప్పి పది మందిలో గౌరవంగా బ్రతకవచ్చు" అనడంలో అన్నాడు జోగయ్య.

“అది నిజమే మానా, మన బతుకు అందరికీ పాపంగా వుంది. ఈ ముష్టి బతుకులకు దూరంగా వుంటే అందరూ మనల్ని విలువుండే మనుషుల్లా చూస్తారు. మన పిల్లల్ని కొద్దిగా చదివింది వాళ్ల జీవితాలకు మంచిబాట వేద్దాం. వాళ్లైనా ఈ మనుషుల్లా తల ఎత్తుకుని తిరిగింటట్టు చెయ్యాలి. వాళ్ల జీవితాలు మనలా ముష్టి జీవితాలు కారారు. ఈ ముష్టి జీవితాలు...” అని ఆవేశంతో అంది ఆదెమ్మ.

“పిల్లల జీవితాలు ముష్టి జీవితాలు కారారు అని నాకూ వుంది మనసులోన. ఆ దేవుడు కరుణించి మనకు తోడ్పడే పిల్లల జీవితాలకు బంగారు బాట వేస్తాను” అని రెండు చేతులతో దేవుణ్ణి మ్రొక్కాడు జోగయ్య.

* * *

ఈ ముష్టి బతుకు జోగయ్య స్వంతంగా ఈనాడు కల్పించుకోలేదు. తాతలు తండ్రులు వృత్తిగా స్వీకరించారు. తన తండ్రి ఏ అస్తమిగల్గుకపోయినా వారసత్వపు పాపంగా ఈ వృత్తిని మిగిల్చాడు. ముష్టి ఎత్తుకొని బ్రతుకుతే ఈ సమాజంలో తన విలువ తగ్గిపోతుంది అని తెలుసు. కాని ఏం చెయ్యగలడు? జానెడు పాట్లకోసం ఈ ముష్టి బ్రతుకు.

జానెడు పాట్లకోసం ముష్టి బ్రతుకే ఎందుకుపొగించాలి? కూలిచేసుకొని బ్రతకవచ్చుగా అని కొందరు ప్రశ్నించవచ్చు. కూలిచేసుకొని బ్రతుకుదామంటే తన భార్య తోడు వుంది. కూలి రోజంతా చేస్తే తన ఒక్కడి కడుపే నిండుతుంది. తన భార్య, పిల్లల కడుపుల నింపాలంటే ఈ ముష్టి బ్రతుకు ఒక్కటే మార్గమైంది జోగయ్యకు!

తన కడుపే నిండకుండా వుంటే పెళ్లి ఎందుకు చేసుకొన్నాడు? అని చాలమంది ప్రశ్న వేస్తారని తెలుసు. కాని ఏం చెయ్యగలడు. ఈ

దగాకోరు పెద్దలు

మానవ జన్మలో ఏ సుఖం ఇంతవరకు అనుభవించలేదు. పెళ్లైతే చచ్చాక స్వర్గంలో ప్రవేశానికి అర్హత వుంటుంది అని సమ్మకం జోగయ్యకు. అక్కడైనా తనకి సుఖం శాంతి తోడు వుంటాయని. అంతేకాని వేరే అభిప్రాయం కారు. అలా అని సంసారం సాగించకుండా వున్నాడ అంటే, పిల్లలున్నారు.

ఏ తండ్రి అయిన కోరేది కొడుకులు తన కంటే పెద్ద స్థాయిలో వుండాలని. అలాగే జోగయ్యకూడ ఒక తండ్రి కాబట్టి తనూ కోరేది పిల్లలు తనకంటే పెద్ద స్థాయిలో వుండాలని.

పిల్లలకి బడిలో చదువుకోవడానికి సంపించి వాళ్లకి అక్షరముక్కలు అట్టి ఏదో వుద్యోగము వచ్చేటట్టు చేయాలని జోగయ్య అభిలాష. కాని పిల్లలు పలక బలవము పట్టుకొని బడిలోనికి వెళ్తే గొప్పొళ్ల పిల్లలు తన పిల్లల్ని చూసి అన్యాయంపొందారు. ఒక్కొక్కసారి “ఈట్లు ముష్టిల్లు పిల్లలరా! వాళ్ల బట్టలు చూడు సెంకి బట్టలు, బుర్ర చూడు తాడికాయలా వుంది. జాతు చూడు రాగి జాతులావుంది. బుర్రకు మానే రాయరుగా మరి ఎలావుంటుంది” అని కొందరంటే -

“ముష్టిల్లు పిల్లలకి చదువట. ఈడి పక్కన కూర్చుంటే జబ్బులు అంటుకుంటాయి. ఈడికేసి ఎళ్లకండి” అని కొందరు గొప్పొళ్ల పిల్లలంటారు.

ఈ గొప్పొళ్ల మాటలు తనపిల్లల గుండెల్లో సూదిరాయిలా గుచ్చుకున్నాయి. ఆ గొప్పొళ్ల పిల్లలనే మాటలు విని తన పిల్లలు ఒక్కొక్కసారి “అయ్యా! మనం ముష్టిళ్లమా? మన దగ్గరకు వచ్చినవాళ్లకి జబ్బులు అంటు

తలక్రిందులు

లోకంలో సమాజంగా
పుచ్చుకునేవాడు ఇచ్చేవాడికి లోకువ!
ఒట్ల సంగతికి వస్తే
ఇచ్చేవాడు పుచ్చుకునేవాడికి లోకువ!

—సోలాగ్య

కుంటాయా?” అని అమాయకంగా ప్రశ్నలు వేస్తుంటారు.

పిల్లలు వేసే ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పక మనసులో కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తుంటాడు. “ఈ సమాజంలో గొప్పొళ్లు బ్రతకడానికి పొక్కు వుంది. నాలాటి ముష్టిల్లు బ్రతకడానికి ఈ గొప్పొళ్ల సమాజం వొచ్చిపోయింది. ఆ దేముడు నాలాటి ముష్టిల్లు శరీరాలలో ప్రాణాలు వుంచు తాడు. ఆ దేముడుకు తెలియదా? ఈ సమాజం ఒక్క గొప్పొళ్లకే పరిమితం ముష్టిల్లకి వోటు లేదు అని. తెలుసు ఆ దేముడికి ఈ సమాజం గొప్పొళ్లదని. కాని ఈ గొప్పొళ్ల సమాజంలో తనలాంటి ముష్టివాళ్లని పుట్టింది పడే కష్టాలు చూస్తూ ఆనందించాలి కోరిక కాబోలు దేముడుకు” అని మనసులో ఆవేశంతో అనుకొనే వాడు. జోగయ్య మనసు ఏప్పుడో రాయిగా మారిపోయింది. ఒక్కొక్కసారి రాయి కరుగు తుంటుంది. అప్పుడే ఇలాంటి ఆవేశపు మాటలు వస్తుంటాయి.

* * *

తను, తన భార్య కలసి ప్లాను వేశారు ఇంటిముందు కొట్టు పెట్టడానికి. కొట్టులో సామాన్లు చుట్టలు, బీడీలు, సిగరెట్లు వగైరా వగైరా కొనడానికి నిర్ణయించుకున్నారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం జోగయ్య బజారుకు వెళ్లాడు. బజారులో వింతలు వికేషాలు చూశాడు. కడుపు ఆకలికి తట్టుకోలేకపోతోంది. ఇంటివైపు దారితిశాడు. ఇంటి దగ్గర భార్య వంట చేసి పక్కమీదకు వెళ్లింది. పిల్లలు ఆకలి ఆకలి అంటూ ఒకటే గోల చేస్తున్నారు. “అబ్బా... అబ్బా... ఏమిటి ఈ గోల? బజారుకు వెళ్తే బమ్మల గోల ఇంటి దగ్గర పిల్లల గోల నన్ను ఏ శాంతిగా బతకవీయరు” అన్నాడు కోవంతో జోగయ్య.

“మానా, నువ్వు ఈ ఒక్క చణంకే పిల్లల భార భరించలేకపోతే నేను రోజంతా ఈ పిల్లలతో గడుపుతున్నాను. నేను ఈ పిల్లలతో ఎంత భార భరించాలి?” అంటూ పక్కమీద నుంచి లేచింది ఆదెమ్మ.

“అలా అనకే, నువ్వు నిజంగానే పిల్లలతో భార వదులుస్తావే, నేను కాదన్నావా. ఆ భగ

ధిల్లి బ.వి.టి. తెలుగు సమితివారు ఏర్పాటు చేసిన ఉగాది కార్యక్రమాలలో శ్రీ కె.వి. బలరాం మూర్తి రచన “ఇల్లలికిన ఈగ” నాటకంలో శ్రీమతి గాయత్రి గోపాల్, శ్రీ పి. గోపాల్ మణి, శ్రీ ఆర్. ఎల్. నరసింహం, శ్రీ ఎన్. గోపాల్, శ్రీ జె. వి. ఎన్. గుప్తా. (నిర్వహణ: శ్రీ ఆర్.ఎల్. నరసింహం, దర్శకత్వం: శ్రీమతి ఇందిరారావు)

ంతుడికి మనమీద దయలేదే. దానికి మనమేమి కయ్యలేం. కొద్దిగ గెంజన్నం పిల్లలకి నాకు పట్టు" అన్నాడు.

"అలాగే" అంటూ అన్నం వుండే మట్టి పండ వైపు వెళ్ళింది. పిల్లలకు భర్తకు వడ్డించి కను కూడ కొద్దిగా గెంజికూడు తెచ్చుకొంది. అందరూ తినేసారు.

నిద్రాదేవత వేగంగా జోగయ్య ఇంటికి వచ్చేసింది. అందరూ నిద్రపోయారు.

* * *

అగ్నిదేవుడికి చాలా రోజులుగా తిండిలేదు. ఆకలిని అప్పకోలేకపోతున్నాడు. సరిగ్గా అర్ధరాత్రి 12 గంటలు అవుద్ది. ఆకలి భరించలేక జోగయ్య వుండే వీధిపై పడ్డాడు. పేదోల్లు గుడిసెలతో ఆకలి తీర్చుకుంటున్నాడు. జోగయ్య వుండే గుడిసె కూడ మ్రింగేశాడు. జోగయ్య చేసేది ఏమిలేక పిల్లలతో, భార్యతో బయటికి వచ్చేసాడు. ఇల్లు బూడిద అయిపోయింది. ఇంటో దాచుకున్న వందరూపాయలు బూడిద అయిపోయాయి. మట్టి కుండల బద్దలయ్యాయి. సిల్వర్ గిన్నెలు కరిగిపోయాయి. బట్టలు, మంచాలు కాలిపోయాయి. బూడిదయిన వంద రూపాయలు జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని కంట నీరు పెట్టుకున్నాడు జోగయ్య.

జోగయ్యలా కంటనీరు పెట్టుకొంటున్నారూ ఆ వీధివాళ్లు. ఆ వీధి వాళ్లే కాదు మరో రెండు వీధి వాళ్లు కూడ. అగ్నిదేవుడికి మూడు వీధులతో ఆకలి తీరింది.

ఇంకా తినేయాలనుకున్నాడు కాని అగ్ని మాపకదళం వారు వచ్చి తన్ను తినే తిండిలో నీరు పోశారు. తనకు శత్రువైన నీటి ముఖం చూసి చేసేది ఏమిలేక తన భోగానికి వెళ్ళిపోయాడు అగ్నిదేవుడు.

ప్రభుత్వం వారి దృష్టిని పడింది ఈ సంఘటన. తహశీల్దారు, ఆర్. డి. ఓ. వచ్చారు ఆ స్థలానికి.

"ఎన్ని ఇళ్లు కాలిపోయాయి? ఎంత ఆస్తి నష్టం వచ్చింది?" కనుక్కోని లెక్క వేసుకొని కలెక్టరు దగ్గరకు వెళ్లారు

కలెక్టరు ఇళ్లు కట్టుకునే నిమిత్తం ఇంటికి రెండేసి వందలు మంజూరు చేశాడు. డబ్బు పంచడం కూడ జరిగింది. జోగయ్యకు వంద పోయినా రెండు వందలు వచ్చాయి.

ఇళ్లు కాలిపోయి రెండు రోజులై పోయింది. ప్రజాపతినిధి శాసన సభ్యుడు అయిన ఆ నియోజక వర్గం ఎమ్. ఎల్. ఎ. వచ్చాడు. నిరాశ్రులైన మనుషులను కలుసుకొన్నాడు.

"మీకు చాల అన్యాయం జరిగిపోయింది. ఇలా జరుగుతుందని నేను కలలో కూడ వూహించ లేదు. అసలే మీరు పేదప్రజలు. అందులో మీరు నా ప్రజలు. నా నియోజక వర్గం ప్రజలు,

ఇంత నిస్సాయులై వుండడం నేను పహించ లేను" అంటూ మసలి కన్నీరు కార్చాడు.

ఆ శాసన సభ్యుని కన్నీరుని చూసి నిరాశ్రులైన మనుషులు ఆశ్చర్యపోయారు.

శాసన సభ్యునితో వచ్చిన కొంతమంది పెద్దలు శాసన సభ్యుని వారిపై "మీ నియోజక వర్గంలో ఇలాంటి సంఘటన జరిగడం మేము చాల విచారిస్తున్నాం. ఈ రోజు నుండి పూర్వం తిరిగి చందాలు పోగుజేసి వీరికి సహాయం చేస్తాం. ఈ విషయం గురించి మీరు బాధ పడకండి" అన్నారు.

శాసన సభ్యుడు కంటనీరు తుడుచుకొని "పోదరలరా! మీకు ఎప్పుడు కూడ అగ్ని భయం లేకుండా పెంకుటిల్లులు కట్టమని ప్రభుత్వానికి చెప్పాను. మీరు విచారించకండి. ఈ సంఘటన పీడకలలా భావించండి."

శాసనసభ్యుని మాటలు జోగయ్యకు, జోగయ్యలాంటి మనుషులకు ఆనందం కల్గించాయి.

"ఇక సూర్యచంద్రులు మాయింటికి రాలేరు. మావి ఇహ పెంకుటిళ్లు. ఈ సమాజంలో విలువుండే స్థానం నాకు వస్తుంది. నేను విలువుండే మనిషిని" అని మనసులో వూహించుకుంటున్నాడు జోగయ్య.

"లోకమంతా డబ్బు మయమై పోయింది అని మీకు తెలుసు. మీకు ప్రభుత్వంవారు ఇల్లు కట్టుకోమని రెండేసి వందలు ఇచ్చారు. ఆ డబ్బుతో మీరు ఏ పూరిపాకలు కట్టుకుండా నాకు అందజేస్తే నేను మీకు నెం రోజులలో పెంకుటిల్లులు కట్టించే ఏర్పాటు చేస్తాను."

"నేను హైద్రాబాద్ రేపు వెళ్లి అక్కడ మన పరిస్థితి చెప్పి వాళ్లని వచ్చించి డబ్బు వెదజల్లి మీ పని సాగిస్తాను" అని చెప్పాడు శాసనసభ్యుడు.

"రెండేసి వందలు పోయినా రెండు వేలు విలువ చేసే ఇల్లు దక్కుతాయి" అని సంతోషి

వెందారు నిరాశ్రులులైన మనుషులు. ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బును శాసనసభ్యునికి ఇచ్చేశారు. రాజోయే పెంకిటిళ్లు గురించి ఆలోచనలో పడ్డారు.

* * *

శృశానలా తయారైన స్థలాన్ని శుభ్రం చేసుకుంటున్నారు. జోగయ్య ఆకలికి తట్టుకోలేక పోతున్నాడు. పిల్లల ఏడుపులు మాస్తే తనకు జాలివేస్తుంది. ముష్టికి బయలుదేరాడు.

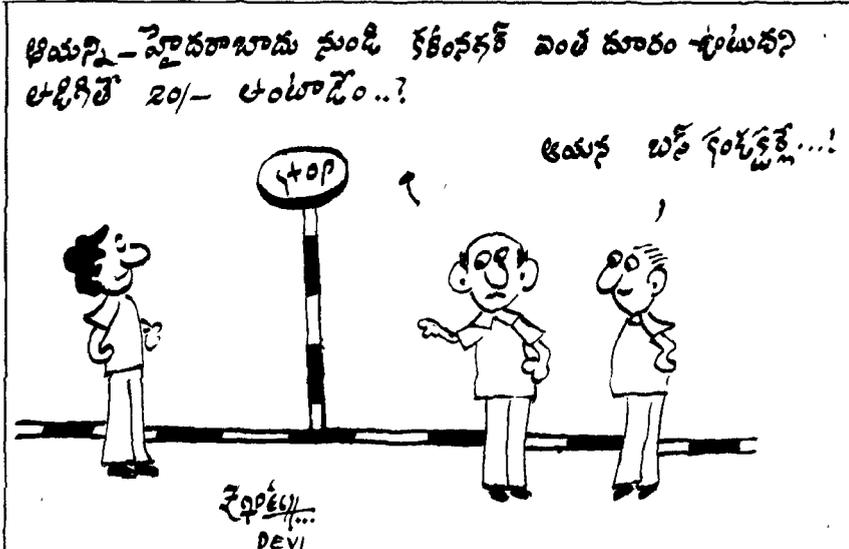
"బాబు! ఇల్లు కాలిపోయింది పిల్లలు ఆకలితో ఏడుస్తున్నారు. ఏదైనా వుంటే కొద్దిగ సహాయం చెయ్యండి" అని ప్రాధేయ పడ్డాడు జోగయ్య.

"లేదు లేదు ఇదో వేషం. ఇల్లు కాలి పోయిందంటే సహాయం చేస్తాననుకుంటున్నావా? ఇప్పటికే పూరి పెద్దలు వచ్చి మారకాల్లు వీల్చేటట్టు మా దగ్గర డబ్బు వసూలు చేశారు ఈ అగ్నిబాధితులకు. ఇంకా నీకుకూడ సహాయం చెయ్యాలా?" అని కసిరాడు ఒక వ్యక్తి.

ఆ వ్యక్తి మాటలకు తలవంచుకొని ఇంకో ఇంటివైపు దారి తీశాడు. అక్కడకూడ ఇవే మాటలు! ఎక్కడ ఏమి దొరకక పోవడంతో మెయిన్ రోడ్డువైపు దారి తీశాడు. ఎక్కడ నుండో ఎవో మాటలు అరుపులా మైక్ ద్వారా వినిపిస్తున్నాయి:

శబ్దాన్ని గ్రహించి, అటువైపు వెళ్లాడు. మైక్ నుండి వచ్చేమాటలు శ్రద్ధగా ఆలకించడం మొదలుపెట్టాడు జోగయ్య.

"ప్రజలారా! మొన్నరాత్రి జరిగిన అగ్ని ప్రమాదంలో సుమారు మూడు వందల ఇళ్లు కాలిపోయాయి. ఆ ఇళ్లు గలవారు చాల పేదవాళ్లు. వాళ్లు నిరాశ్రులులై వీధిన పడ్డారు. పస్తులతో వుంటున్నారు. వాళ్లు కూడ మనలాంటి మనుషులే వారిని ఈ పరిస్థితిలో ఆడుకోవడం మనకర్హం. అందు గురించి మీ దగ్గరకు వస్తున్న వ్యక్తులకు మీరు

అయిన్ని - సైదరాగాడు నుండి క్రికెట్ కో వెంట దూరం శుంటున? అట్టిగితే 20/- అంటాడెం..?

అయినా బోనో ఇంకొక్కే...!

DEVI

